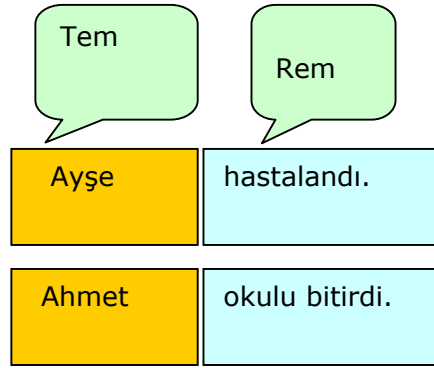

PARAGRAFIN YAPISI

Yard. Doç. Dr. Safiye AKDENİZ

Paragraf, bir anlam birimi, bir bildirişim kümesidir. Genel olarak, dört elementten oluşur:

- a) **Kısa bir bilgi (information) cümlesi (enonce)**: Paragrafta ele alınacak konuyu ve bu konuyla ilgili verilecek haberi kısaca bildiren cümledir. Paragrafın kısa bilgi cümlesi, zorunlu olarak iki element taşır : 1) **Tem** (Thème), 2) **Rem** (Rhème). Tem, konuşanın ve dinleyenin ortak olarak bildiği şeydir. Rem, konuşanın dinleyene ortak olarak bildikleri şey hakkında verdiği yeni bilgi, **haber**dir.

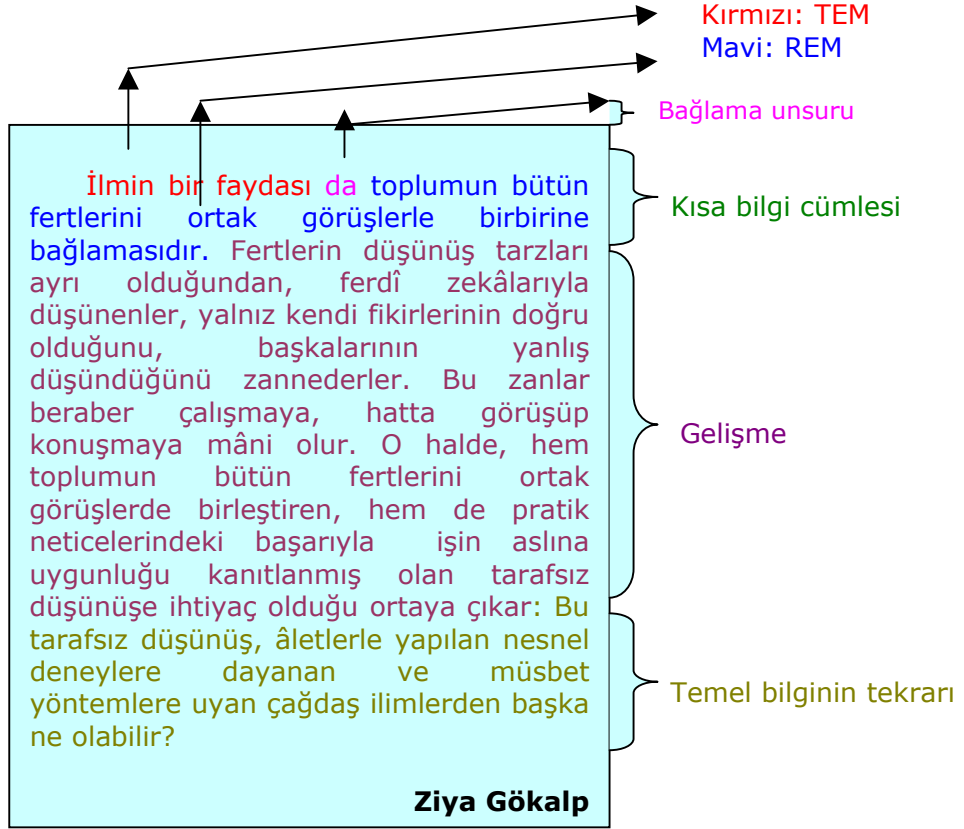

- b) **Önceki bilgi ile ilişki kuran bir bağlama unsuru**: Bu unsur, bilgi cümlesini önceki paragrafa bağlar. Meselâ:

- c) **Gelişme (Développement)**: Bilgi cümlesi geliştirilir, açıklığa kavuşturulur.
- d) **Temel mesajın tekrarı**: Temel bilgi, haber, etkili bir tarzda tekrarlanır. Netice söylenir.

ÖRNEK:

Tem (mevzu/thème) ve Rem (haber/rhème) Üzerine Açıklamalar:

Bilgi alışverişinde yani iki kişi arasındaki haber akışında iki tarafın ortak olarak bildiği şeyler olmalıdır, ortak bir bilgi alanı yoksa iletişim gerçekleşmez, ayrıca verilecek yeni bir haberin olması da gerekir. İki konuşmacı arasında ortak olarak bilinen şey **tem**, verilen yeni haber ise **rem**dir:

TEM yahut **POSTULA** (*topique*): Tem, konuşan ve dinleyenin bilgi alışverişinde önceden biliniyor olarak kabul ettiği şeydir, yani eskiden bildiği şeydir. İki konuşmacı, her birinin bazı şeyleri önceden bildiğinin farkındadır. İki tarafın önceden bildiği şeyler temdir.

REM yahut **HABER** (*commentaire*): Rem, bu tem hakkında söylenecek olan yeni haberdir. Bu konuşmada elde edilen yeni bilgi, taze haber, yeni bilgidir.

Genellikle, özne temi, yüklem (**prédicat**) remi ifade eder:

Ahmet elma yiyor.

Özne yüklem (prédicat)

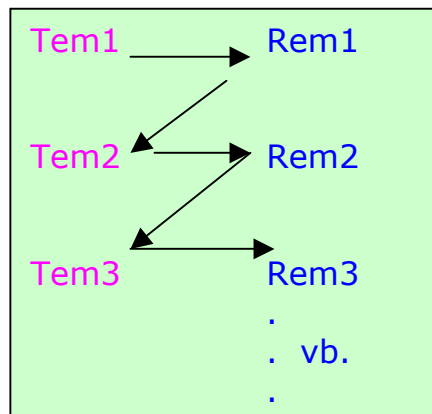
TEM REM (HABER)

Bununla birlikte bazen özne ile tem farklı olabilir :

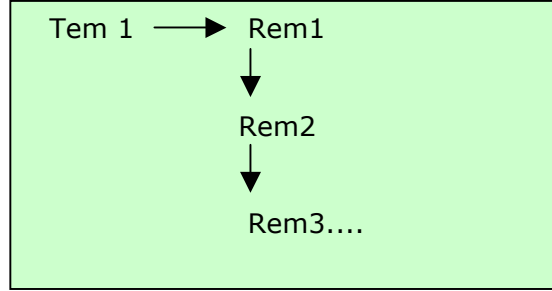
a) ÇİZGİSEL TEM İLERLEMESİ

Bir yazının geliştirilmesi, tem ve remlerin art arda gelişiyile sağlanır. Ancak bu yapı, sanıldığından daha ilgi çekicidir: Konuşmacı, dinleyenin de bildiği bir Ayşe'den söz edince, Ayşe'nin tem olduğunu söyledik. "Ayşe, hastalandı." dediğinde "hastalandı" haberdur yani remdir. Ancak söylendikten sonra dinleyen için artık bir haber olmaktan çıkmış ve tem haline gelmiştir. Konuşmacı "Hastalığı bulaşıcıymış." diye devam ettiğinde "hastalık" artık tem, "bulaşıcıymış" haber yahut rem haline girer ve konuşma böylece devam eder. Temin bu tarz bir anlatımla geliştirilmesine "ÇİZGİSEL TEM İLERLEMESİ" diyoruz. Böyle bir ilerlemeyi şematik olarak şöyle gösterebiliriz:

b) SABİT TEM İLERLEMESİ:

Bazen tem aynı kalır, bu tem ile ilgili, değişik haberler yani remler verilir. Temin bu tarz bir anlatımla geliştirilmesine " SABİT TEM İLERLEMESİ" diyoruz. Böyle bir ilerlemeyi şu şemayla gösterebiliriz:

c) TÜREMİŞ TEM İLERLEMESİ :

Bazen bir tem yahut remnin kurucu elemanları teker teker ele alınıp açıklanır. Bu durumda tem, bir üst tem (hyperthème) halini alır. Tasvir metinlerinde (descriptif) bir tablo yaratmanın en iyi yolu budur:

